

BİLGİ EDİNME HAKKI VE ÖZEL HAYATIN GİZLİLİĞİ ÇERÇEVESİNDE TAPU SİCİLİNİN AÇIKLIĞI İLKESİ

*Principle of Publicity of the Land Registry Within the Scope of
Right to Information and Right to Privacy*

Vehbi Umut ERKAN*
Rabia ÖZSOY**

Özet

Tapu sicili sistemine hâkim olan ilkelerden tapu sicilinin açıklığı ilkesine göre, tapu sicili herkese açıktır. Ancak, bir kimse başkasına ait tapu sicili bilgilerini incelemek ya da bu sicilden örnek almak isterse ilgisini inanılır kılmaması gerekir. 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na (BEHK) göre, Türk vatandaşı olan gerçek kişiler ile Türkiye'de tescilli tüzel kişiler, ilgisini inanılır kılmamasına gerek olmaksızın hem kendisiyle ilgili hem de bir başkasıyla ilgili bilgiye veya belgeye kolaylıkla ulaşabilme imkanına sahiptir. Bilgi edinme hakkı ile tapu sicilinin açıklığı ilkesine ilişkin TMK m. 1020/II hükmü, kişinin kendisiyle ilgili tapu sicil bilgilerini istemesi halinde birbirini tamamlayıcı niteliktedir. Ancak, başkasına ait tapu sicil bilgilerinin istenmesi durumunda bilgi edinme hakkı ile TMK m. 1020/II hükmü arasında ilk bakışta bir çatışma varmış gibi görünmektedir. Bu nedenle her iki kurum arasındaki ilişki ve aralarında bir çatışma olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan çalışmamızda, bilgi edinme hakkı ve tapu sicilinin açıklığı ilkesine ilişkin bilgilere yer verilerek, BEHK'de yer alan hükümlerle TMK m. 1020/II hükmünün arasındaki ilişki ve buna bağlı olarak

Makalenin Geliş Tarihi: 29.06.2022, **Makalenin Kabul Tarihi:** 18.07.2022.

* Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı, E-posta: erkan@law.ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0280-9896.

** Arş. Gör., Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Medeni Hukuk Anabilim Dalı, E-posta: rozsoy@ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8774-7283.

TMK m. 1020/II hükmünün zımnen yürürlükten kalkıp kalkmadığı hususu değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi edinme hakkı, tapu sicili, aleniyet ilkesi, özel hayatın gizliliği, hükümler arası çatışma.

Abstract

According to the Law No. 4982 on the Right to Obtain Information, real persons who are Turkish citizens and legal entities registered in Turkey have the possibility to easily access information or documents both about themselves and others without the need to make their interest credible. Principle of publicity of the land registry issued under the provision of TMK Art. 1020/II and the right to information are complementary to each other if the person requests the land registry information about himself. However, at first glance, there seems to be a conflict between the right to information and the provision of TMK Art. 1020/II in case the title deed information of someone else is requested. For this reason, it is necessary to evaluate the relationship between both institutions and whether there is a conflict between them. In this respect, in our essay, the matters of the right to information and the principle of openness of the land registry is explained, and the relationship between the provisions in the BEHK and the provision of TMK Art. 1020/II, together with the issue of whether the provision of TMK Art. 1020/II is implicitly repealed or not is evaluated.

Key Words: Right to information, land registry, principle of publicity, right to privacy, conflict between provisions.

GİRİŞ

Eşya üzerindeki aynı hak sahipliğinin üçüncü kişiler tarafından bilinebilmesi için dış dünyaya yansıtılması gerekir. Bu şekilde üçüncü kişilerin eşya üzerindeki aynı hakları görüp bilme ihtiyacının karşılanmasına aleniyet ilkesi (kamuya açıklık ilkesi) adı verilmektedir. Aleniyet ilkesi, eşya hukukuna hâkim olan önemli ilkelerdendir. Bu ilke uyarınca aleniyet, taşınırlarda zilyetlik, taşınmazlarda tapu siciline yapılan tescille gerçekleştirilir.

Tapu sicili sistemine hâkim olan ilkelere tapu sicilinin açıklığı ilkesine göre, tapu sicili herkese açıktır. Ancak, bir kimse başkasına ait tapu sicili bilgilerini incelemek ya da bu sicilden örnek almak isterse ilgisini inanılır

kılması gerekir. Her ne kadar Türk Medeni Kanunu'na (TMK) göre bir kimsenin üçüncü kişinin tapu sicil bilgilerini öğrenebilmesi için ilgisini inanılır kılması gerekse de 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na (BEHK) göre, Türk vatandaşı olan gerçek kişiler ile Türkiye'de tescilli tüzel kişiler, ilgisini inanılır kılmasına gerek olmaksızın hem kendisiyle ilgili hem de bir başkasıyla ilgili bilgiye veya belgeye kolaylıkla ulaşabilme imkanına sahiptir. Kişinin kendisiyle ilgili tapu sicil bilgileri hakkında bilgi almak istediği durumlarda bilgi edinme hakkı ve TMK m. 1020 hükmü birbirini tamamlamaktadır. Ancak aynı kişinin başkasına ait tapu sicil bilgileri hakkında bilgi almak istediği durumlarda bilgi edinme hakkı ile TMK m. 1020/II hükmünün karşı karşıya geldiği düşünülebilir. Bu duruma açıklık getirebilmek için kişinin sahip olduğu taşınmazlara ait tapu sicil bilgilerinin öğrenilmesinin özel hayatın gizliliği içerisinde değerlendirilerek, kişilik haklarının korunmasından faydalanıp faydalanmayacağına açıklanması gerekir. Bu itibarla çalışmamızda tapu sicilinin açıklığı ilkesi ve bilgi edinme hakkı ile ilgili bilgiler verilerek, BEHK ile TMK m. 1020/II hükümleri değerlendirilmiş ve söz konusu hükümlerden hangisinin uygulanacağı açıklanmaya çalışılmıştır.

I. TAPU SİCİLİNİN AÇIKLIĞI İLKESİ VE ETKİSİ

A. Genel Olarak Aleniyet İlkesi

Aynı hak, bir kimseye eşya üzerinde doğrudan hakimiyet sağlayan ve bu hakkı ihlal eden herkese karşı ileri sürülebilir mutlak haktır¹. Hak güvenliği, aynı hakların herkese karşı ileri sürülebilmesi ve hak üzerinde hak sahibinin rızası dışında bir değişikliğin meydana gelmesinin önüne geçilebilmesini; işlem güvenliği ise, dış görünüşe güvenen üçüncü kişilerin korunmasını gerektirir². Eşya üzerinde aynı hakkın varlığını gösteren hak ve işlem

¹ A. Lale Sirmen, Eşya Hukuku (Ankara: Yetkin Yayınları, 2021), 1 vd.; Mehmet Ayan, Eşya Hukuku- Zilyetlik ve Tapu Sicili (Ankara: Seçkin Yayıncılık, C. I, 2016), 29-34; O. Gökhan Antalya ve Murat Topuz, Eşya Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, C. IV/I, 2019), 90 vd.; Jale G. Akipek ve Turgut Akıntürk, Eşya Hukuku, (İstanbul: Beta Yayınevi, 2009), 3 vd.; Mehmet Ünal ve Veysel Başpınar, Şekli Eşya Hukuku (Ankara: Savaş Yayınevi, 2015), 11 vd.; Şeref Ertaş, Eşya Hukuku, (İzmir: Barış Yayınevi, 2012), 3; Selahattin Sulhi Tekinay, Sermet Akman, Haluk Burcuoğlu ve Atilla Altop, Eşya Hukuku (İstanbul: Filiz Kitabevi, C.I, 1989), 6 vd.

² Nuri Erişgin, "Tapu Sicilinin Aleniliği İlkesi", (Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, 1989), 11; Sirmen, s. 35,36; Mehmet Şengül, Tapu Sicilinin Aleniyeti (Ankara: Adalet Yayınevi, 2013), 9.

güvenliğinin sağlanabilmesi için bu hakkın herkes tarafından açıkça görülmesi ve bilinmesi zorunludur. Üçüncü kişilerin eşya üzerindeki aynı hakları görüp bilme ihtiyacını karşılayan hukuki duruma aleniyet denir³.

Eşya hukukuna hâkim olan ilkelere biri aleniyet ilkesidir. Aleniyet ilkesi, eşya üzerinde mevcut hakların, hak sahiplerinin ve hak üzerindeki değişikliklerin herkes tarafından kolaylıkla görülüp tanınmasını sağlayan ilkedir⁴. Bu ilke uyarınca aleniyet, taşınır eşyalarda zilyetlik; taşınmaz eşyalarda tapu siciline yapılan tescille gerçekleştirilir.

Taşınmaza ilişkin kayıtların tutulması tapu sicili sistemi ile sağlanmaktadır. Tapu sicili sisteminin asıl amacı, taşınmazlar üzerindeki aynı hakları açıklamaktır. Üçüncü kişilerin, taşınmazlar üzerindeki hakları, hak sahiplerini ve hak üzerindeki değişiklikleri görme ihtiyacını karşılayabilmek için tapu sicilinin herkese açık olması gerekir. Bu açıklık ise, TMK m. 1020'de yer alan tapu sicilinin açıklığı ilkesi ile sağlanmaktadır. Bu itibarla aleniyet ilkesinin taşınmazlarda ve dolayısıyla tapu sicili hukukunda yansımaları taşınmazlara egemen ilkelere biri olan tapu sicilinin açıklığı ilkesidir⁵.

³ Ünal/ Başpınar, s.65; Alenilik kavramı hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Erişgin, s.8 vd.

⁴ Erişgin, s. 95 vd.; Akipek ve Akıntürk, s. 94; Antalya ve Topuz, s. 574; Ayan, s. 222; Şengül, s.7; O. Gökhan Antalya, “Eşya Hukukuna Hakim İlkelerden Aleniyet İlkesi” (İstanbul, MÜHFD-HAD, Prof. Dr. Bülent Tahiroğlu'na Armağan, C.23, S.3, 2017), 420.

⁵ Tapu sicilinin açıklığı ilkesinin önemli bir sonucu da tapu sicilindeki kaydın herkes tarafından bilindiği karinesidir. TMK m. 1020/III hükmüne göre, “Kimse tapu sicilindeki bir kaydı bilmediğini ileri süremez”. Düzenleme uyarınca hiç kimse tapu sicilinde yer alan ve gereği gibi kurulan, devredilen veya ortadan kalkan haklara ilişkin kayıtların bilinmediğini ileri süremez. Tapu sicilindeki kaydın herkes tarafından bilindiği kesin bir kanuni karine olarak kabul edildiğinden; bunun aksi iddia ve ispat edilemez (Erişgin, s. 96; Kemal T. Gürsoy, Fikret Eren ve Erol Cansel, Türk Eşya Hukuku (Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1978), 221; Ayan s. 224; Antalya ve Topuz, s. 578; M. Kemal Oğuzman, Özer Seliçi ve Saibe Oktay Özdemir, Eşya Hukuku (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2017), 156; Haluk Nami Nomer ve Mehmet Serkan Ergüne, Eşya Hukuku- Zilyetlik ve Tapu Sicili (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2014), 95; Ünal ve Başpınar, s. 246). Ayrıca ilgisini inanılır kılan herkes tapu sicilini görme imkanına sahip olduğundan, ilgili kişi kendisinden beklenen dikkat ve özeni göstermeyerek mevcut bir kaydı araştırmazsa bu kaydı bilmediği hususunda iyiniyet iddiasında da bulunamaz. (Turhan Esener ve Kudret Güven, Eşya Hukuku (Ankara: Yetkin Yayınları, 2012),113; Ferit Hakkı Saymen ve Halid Kemal Elbir, Türk

B. Taşınmazlarda Tapu Sicilinin Açıklığı İlkesinin Etkisi

1. Tapuya Açıklık İlkesinin Sınırlı Olması

Tapu sicilinin amacı, taşınmazlar üzerindeki aynı hakların durumunu göstermek suretiyle aleniyeti sağlamaktır. Bu amacın gerçekleştirilmesi için tapu sicilinin herkese açık olması gerekir. TMK m. 1020/I'deki “*Tapu sicili herkese açıktır.*” ifadesiyle tapu sicilinin açıklığı ilkesi kabul edilmiştir. Tapu Sicil Tüzüğü (TST) m. 5'te açıklık ilkesinden söz edilmişse de, tapu sicilinin açıklığı ilkesi esasen TMK m. 1020'de düzenlenmiştir. Ancak, bu ilke sınırsız değildir. TMK m. 1020/II hükmünde “*İlgisini inanılır kılan herkes, tapu kütüğündeki ilgili sayfanın ve belgelerin tapu memuru önünde kendisine gösterilmesini veya bunların örneklerinin verilmesini isteyebilir.*” ifadesiyle tapu sicilinin açıklığı ilkesinin sınırları çizilmiştir.

TMK m. 1020'den anlaşıldığı üzere açıklık ilkesinin iki sınırı vardır. Bu sınırlamalardan ilki tapu sicilini incelemeye yetkili kişilerdir. İkincisi ise, incelemeye konu sicillerdir.

TMK m. 1020/II'de ifade edildiği üzere tapu sicilinin açıklığı ilkesinden herkes değil ancak ilgisini inanılır kılan ve bu ilgiyi ispat eden kişiler yararlanır. Bu ilgi hukuki bir ilgi olabileceği gibi, ekonomik, ailevi, fenni veya bilimsel bir ilgi de olabilir⁶. Tek başına merak, tapu sicilinin incelenmesi için kişiye yetki vermez⁷.

Tapu sicilinin açıklığı ilkesinden yararlanmak isteyen üçüncü kişinin, TMK m. 1020/II'ye göre ilgisini inanılır kılmayı gerekir⁸. İlgisini ispat etmek

Eşya Hukuku Dersleri (İstanbul: Filiz Kitabevi, 1963), 130; Erişgin, s. 96; Sirmen, s. 126).

⁶ Esener ve Güven, s.113; Oğuzman, Seliçi ve Oktay Özdemir, s. 155; Saymen ve Elbir, s. 131; Ayan, s. 223; Sirmen, s. 126; Tekinay, Akman, Burcuoğlu ve Altop s.243; Erişgin, s. 108.

⁷ Galip Esmer, Mevzuatımızda Gayrimenkul Hükümleri ve Tapu Sicili (Ankara: Şark Matbaacılık, 1967), 469; Saymen ve Elbir, s. 132; Erişgin, s. 108; Ayan, s. 222,223; Oğuzman, Seliçi ve Oktay Özdemir, s.155.

⁸ 743 sayılı eski MK m. 928/c.2 hükmünde ifade edilen “*alakası olduğunu ispat eden herkes...*” ifadesi, 4721 sayılı TMK m. 1020/II ile “*ilgisini inanılır kılan herkes...*”ifadesi şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Eski Medeni Kanun ile kaynak İsviçre Medeni Kanun'undaki (ZGB) düzenleme farklılığı doktrinde görüş ayrılıklarına sebep olmuştur. ZGB Art.970/II'de “*bir menfaati inandırıcı kılan, ...*” (Wer ein Interesse glaubhaft macht,..) denilerek hukuken korunan menfaatin inandırıcı olması yeterli sayılmıştır. Düzenlemedeki farklılıktan ötürü hukuken korunan menfaatin ispat

isteyen üçüncü kişinin, tapu memurunda olumlu bir kanaat uyandırması yeterli olup; kesin kanıtlar göstermesine gerek yoktur⁹. Bu kapsamda ilgisini ispatlayan kişi ancak ilgisinin sınırları içinde sicilin açıklığı ilkesinden yararlanır¹⁰.

Açıklık ilkesinin ikinci sınırı incelemeye konu sicillerdir. Bu kapsamda, açıklık ilkesi, kural olarak sadece TMK m. 997/II'de ifade edilen ana siciller¹¹ için geçerlidir¹². Yardımcı siciller açısından sicilin açıklığı ilkesi geçerli değildir. Ancak, ana sicillerde özel bir durum için yardımcı sicile atıf yapılmışsa; artık açıklık ilkesi atıf yapılan yardımcı sicil açısından da geçerlidir¹³.

edilmesi gerektiğini savunan yazarlar olduğu kadar; eski MK m. 928/c.2'de yer alan ifadenin İsviçre Medeni Kanunundaki ifade gibi anlaşılması gerektiğini savunan yazarlar da vardır. Şöyle ki, ilgilinin hukuken korunan menfaatinin varlığına dair tapu sicil memurunda kanaat uyandırması yeterlidir. 2002 tarihli TMK ile bu belirsizlik sona ermiş ve hüküm İsviçre Medeni Kanunu'na uygun hale getirilmiştir. İsviçre Medeni Kanun'unda 2005 yılında yürürlüğe giren değişikliklerle ZGB Art. 970'de değişiklik yapılmıştır. Hükümün ilk fıkrasında menfaatini inanılır kılan herkesin tapu sicilini inceleme ve örnek alma hakkına sahip olduğu belirtilirken sonraki fıkrada şunlara değinilmiştir. Herkes tapu kütüğündeki şunları öğrenme hakkına sahiptir:

- Taşınmaz ve bu taşınmazla ilgili bilgiler
- Malikin ismi ve kimliği
- Mülkiyet şekli ve kazanma tarihi

Görüldüğü üzere serbestçe öğrenilecek bilgiler üç başlık halinde sınırlandırılmıştır. Hükümün üçüncü fıkrasında yapılan değişikliklerle irtifaklar, taşınmaz yükleri ve beyanlar bakımından ilginin inanılır kılınması zorunluluğu olmadan hangi bilgilere serbestçe ulaşılma imkanını sağlama konusunda Federal Konsey yetkili kılınmıştır. Ancak bu yetki kullanılırken kişilik haklarının korunmasına özen gösterilecektir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Erişgin, s.102 vd.; Saibe Oktay Özdemir, "*Kişilik Hakları ve Bilgi Alma Hakkı Çerçevesinde Tapu Sicilinin Aleniliği (Kamuya Açıklığı) İlkesi*" Prof. Dr. Özer Seliçi'ye Armağan, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2006), 515-517.

⁹ Erişgin, s. 102; Ayan, s. 223; Antalya ve Topuz, s. 578.

¹⁰ Saymen ve Elbir, s. 132; Gürsoy, Eren ve Cansel, s. 220,221; Ayan, s. 223; Oğuzman, Seliçi ve Oktay Özdemir, s. 155; Sirmen, s. 126; Ünal ve Başpınar, s. 245.

¹¹ Ana siciller, tapu kütüğü, kat mülkiyeti kütüğü, yevmiye defteri, plan ve diğer resmî belgelerden oluşur.

¹² Ayan, s.224; Antalya ve Topuz, s. 578; Ünal ve Başpınar, s. 245; Ertaş, aleniyet ilkesinin sadece tapu kütüğü için değil, tapu sicilinin diğer ana ve yardımcı sicilleri içinde geçerli olduğunu ifade etmekle birlikte yardımcı sicillerin iyiniyeti önleyici işlevi olmadığını kabul etmektedir. Ertaş, s. 93.

¹³ Ayan, s. 224.

2. Sicilleri İnceleme ve Sicillerden Örnek Alma Hakkı

TST m. 84 hükmüne göre, “(1) Tapu sicilleri, Genel Müdürlük birimleri dışına çıkarılamaz. (2) Devlete, gerçek ve tüzel kişilere ait bir hizmetin görülmesi, bir hakkın korunması ve ispatı gerektiğinde, onaylı örnekleri verilir. Ancak, mahkemeler veya yetkili resmî merciler tarafından sicil veya belgelerin aslı istenildiği takdirde, örnekleri müdür tarafından tasdik edilip, iade edilmek üzere imza karşılığında asılları verilir. Onaylı örnek belgeler, asılları iade edilene kadar özenle saklanır.” TST m. 84 hükmü TMK m. 1020/II hükmüne paralel olarak düzenlense de hükmün ele alınış tarzı Türk Medeni Kanun’a göre daha dar kapsamlıdır.

TST m. 85 hükmüne göre, “(1) Tapu işlemleri ile ilgili olarak düzenlenen istem belgesi, resmî senet, tapu senedi ve ipotek belgelerinin birer örneği, müdürlük tarafından hak sahiplerine verilir. (2) İlgilisinin istemi hâlinde, tapu sicilini oluşturan diğer bilgi ve belgelerin örneği verilir.”

Tapu sicilini inceleme ve örnek alma hakkı, ilgisini inanılır kılan kimselere tanınmış bir haktır. Nitekim, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü B021TKG010000-073/-1556 sayılı genelgesinde¹⁴ istisnai haller dışında, herkesin tapu sicilini inceleyemeyeceği, tapu sicilinin incelenebilmesi veya sicilden örnek alınabilmesi için TMK m. 1020/II’de ifade edilen ilginin ispat edilmesi gerektiği hususuna açıkça yer verilmiştir.

Diğer taraftan 1136 sayılı Avukatlık Kanunu m. 2/III hükmü, “Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekaletname ibrazına bağlıdır.” şeklinde düzenlenmiştir. Avukatlık Kanunu m. 2/III hükmü, avukatlara tapu sicilini inceleme ve sicilden örnek alma hususunda kolaylık sağlamaktadır. Ayrıca, Avukatlık Kanunu’na paralel bir şekilde Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü B021TKG010000-073/-1556 sayılı genelgesinde “Kamu görevi ifa eden avukatların vekâletname ibraz etmeden yazılı olarak talepte bulunması koşuluyla (idaremizce istem belgesi düzenlenecektir) bir memur huzurunda tapu sicilini inceleyebilmeleri ve görevleri sırasında kendilerine

¹⁴ Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü 08.08.2001 tarihli 2001/11 numaralı genelgesi.

kolaylık sağlanması gerekir. Ancak, avukatların tapu sicilinden örnek istemeleri halinde vekâletname ibraz etmeleri zorunlu olup, (belge örneği istemlerinde ilginin saptanması gerekmektedir.) gerekli harç ve vergilerin vs. tahsilini müteakiben yetkili bulunduğu ölçüde belge örneklerinin verilmesi mümkün bulunmaktadır.” şeklinde bir düzenleme mevcuttur.

II. BİLGİ EDİNME HAKKI İLE TAPU SİCİLİNİN AÇIKLIĞI İLKESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

A. Bilgi Edinme Hakkı ve Kullanılması

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren idareye hâkim olan gizli ve dışa kapalı uygulamalar yerini yönetimde açıklık veya yönetimde şeffaflık olarak adlandırılan yeni bir yönetim modeline bırakmıştır¹⁵. Yönetimde açıklık, idari işlemlerin açık ve anlaşılır olmasını ve idarenin keyfiliğini önlemeyi hedefleyen bir yönetim modelidir¹⁶. 09.10.2003 tarihinde kabul edilen 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (BEHK) ile mevzuatımızda bilgi edinme hakkı yerini almıştır. Bilgi edinme hakkı, idarenin yönetimde açıklık modelini benimsemesine paralel olarak gelişmiştir¹⁷. Nitekim, BEHK m. 1’de bu kanunun, “*demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenlemek*” amacıyla çıkarıldığı düzenlenmiştir. Bilgi edinme hakkı, 2010 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile Anayasa m. 74/III hükmünde, “*Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.*” şeklinde ifade edilmektedir. Bilgi edinme hakkı genel olarak, idarenin elinde tuttuğu bilgi ve belgeler hakkında bireyin bilgi almasına, belgeleri elde etmesine yönelik temel bir insan hakkı olarak tanımlanmaktadır¹⁸.

¹⁵ F. Ebru Gündüz ve İsmail Yazıcıoğlu, “*Bilgi Edinme Hakkı Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması*”, (Anayasa Yargısı Dergisi, C. 38, S. 1, 2021),174.; Süleyman Yaman Koçak, “*Kamu Yönetiminde Açıklık İçin Bilgi Edinme Hakkı*”, (Konya, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.23, 2010),116 vd.; Kamu yönetiminde açıklık, kapalılık kavramları için bkz. Muhammed Emin Aydemir, *Kamu Yönetiminde Açıklık ve Bilgi Edinme Hakkı* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2020), 27 vd.

¹⁶ Gündüz ve Yazıcıoğlu, s. 174; Aydemir, s. 53 vd.

¹⁷ Gündüz ve Yazıcıoğlu, s. 174; Can Azer, *Bilgi Edinme Hakkı* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2010), 56,57.

¹⁸ Bilgi edinme hakkına ilişkin çeşitli tanımlar için bkz. Aydemir, s.119-122; Koçak, s. 121; Ahmet İyimaya, “*Bilgi Edinme ve Verilere Ulaşma Özgürlüğü*” (Ankara, Ankara

Bilgi edinme hakkına kimlerin sahip olduğu, BEHK m. 4'te, "*Herkes bilgi edinme hakkına sahiptir. Türkiye'de ikamet eden yabancılar ile Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülükleri saklıdır.*" şeklinde belirtilmektedir. Düzenlemeye bakıldığında, vatandaşlara tanınan bilgi edinme hakkının yabancılara göre daha geniş kapsamlı olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim Türkiye'de ikamet eden veya faaliyette bulunan yabancı gerçek veya tüzel kişilerin bilgi edinme hakkından faydalanabilmesi için ilgililik ve karşılıklılık olmak üzere iki şartın varlığı aranmaktadır.

BEHK m. 2/I'de bilgi verme yükümlülüğü bulunan kurum ve kuruluşlar bakımından Kanun "*kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinde*" uygulanmasını düzenleyerek başvuruda bulunulabilecek makamların kapsamını belirlemiştir. Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik m. 2'nin¹⁹ kapsamı dışında kalan yasama ve yargı organları, özel hukuk tüzel kişileri ve köylere²⁰ bilgi edinme başvurusunda bulunulamaz²¹.

Bilgi edinme hakkının kullanılabilmesi için ilk önce bilgi vermekle yükümlü olan kurum veya kuruluşlara başvuru yapılmalıdır. BEHK m. 6/I'de "*Bilgi edinme başvurusu, başvuru sahibinin adı ve soyadı, imzası, oturma yeri veya iş adresini, başvuru sahibi tüzel kişi ise tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin imzasını ve yetki belgesini içeren dilekçe ile istenen bilgi veya*

Barosu Dergisi, S.1, 2003), 41; Ayhan Döner, Şeffaf Devlette Bilgi Edinme Hakkı ve Sınırları (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010), 96-98; Azer, s. 62,63.

¹⁹ BEHKUY 2. maddesine göre, "*Bu Yönetmelik; merkezi idare kapsamındaki kamu idareleri ile bunların bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlarının, köyler hariç olmak üzere mahalli idareler ve bunların bağlı ve ilgili kuruluşları ile birlik veya şirketlerinin, T.C. Merkez Bankası ve üniversiteler de dahil olmak üzere kamu tüzel kişiliğini haiz olarak enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinde uygulanır.*"

²⁰ Döner, köylerin bilgi edinme hakkı kapsamı dışında bırakılmasının bilgi edinme hakkının sınırlandırılması anlamına geldiğini temel hak ve özgürlüklerin yalnızca Kanunla sınırlanabileceğini bu yüzden yönetmelikle yapılan sınırlamanın hukuka aykırı olduğunu ifade etmektedir. Döner, s. 156.

²¹ Aydemir, s. 225; Döner, yasama ve yargı organlarının idari nitelikteki faaliyetlerinin Kanunun kapsamı içinde olduğunun kabul edilmesi gerektiğini savunmaktadır. Döner, s. 158,159.

belgenin bulunduğu kurum veya kuruluşa yapılır. Bu başvuru, kişinin kimliğinin ve imzasının veya yazının kimden neşet ettiğinin tespitine yarayacak başka bilgilerin yasal olarak belirlenebilir olması kaydıyla elektronik ortamda veya diğer iletişim araçlarıyla da yapılabilir.” hükmüyle bilgi edinme başvurunun nasıl yapılacağı hususu düzenlenmektedir. Bilgi edinme hakkı kapsamında kurum veya kuruluşlardan istenilecek bilgi ve belgeler, BEHK ile sınırlandırma getirilmemiş olan her türlü bilgi ve belgeyi içermektedir. Ayrıca, BEHK m. 7’ye göre, “*Bilgi edinme başvurusu, başvuru kurum ve kuruluşların ellerinde bulunan veya görevleri gereği bulunması gereken bilgi veya belgelere ilişkin olmalıdır.*” Bu sebeple başvuru konusu bilgi veya belgeler, kurum veya kuruluşun elinde bulunmayan, BEHK’nin dördüncü bölümünde yer alan ve bu Kanun’un kapsamı dışında kalan ayrıca BEHK m. 7/II hükmü uyarınca “*ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden*” bir bilgi veya belgelerden olmaması gerekir.

Başvuru üzerine kurum veya kuruluşlar istenilen bilgi veya belgelere erişimi on beş iş günü bazı hallerde ise otuz iş günü²² içinde sağlar. Bilgi edinme hakkı kapsamında başvuru kurum veya kuruluş cevaplarını yazılı olarak veya elektronik ortamda başvuru sahibine bildirir. Bilgi edinme isteminin reddedilmesi halinde itiraz usulü BEHK m. 13/I’de, “*Bilgi edinme istemi reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Kurula itiraz edebilir. Kurul, bu konudaki kararını otuz iş günü içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, Kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi onbeş iş günü içinde vermekle yükümlüdürler.*” şeklinde düzenlenmektedir.

B. Bilgi Edinme Hakkının Sınırları

1. Genel Olarak

Kamu kurum veya kuruluşları nezdinde bulunan bilgi veya belgelere ulaşmak isteyen başvurucuya her türlü bilgi veya belge verilmez. Zira Kanun

²² BEHK m. 11/I’ e göre, “*Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi onbeş iş günü içinde sağlarlar. Ancak istenen bilgi veya belgenin, başvuru kurum ve kuruluş içindeki başka bir birimden sağlanması; başvuru ile ilgili olarak bir başka kurum ve kuruluşun görüşünün alınmasının gerekmesi veya başvuru içeriğinin birden fazla kurum ve kuruluşu ilgilendirmesi durumlarında bilgi veya belgeye erişim otuz iş günü içinde sağlanır. Bu durumda, sürenin uzatılması ve bunun gerekçesi başvuru sahibine yazılı olarak ve onbeş iş günlük sürenin bitiminden önce bildirilir.*”

Koyucu bilgi edinme hakkını düzenlerken bu hakkın sınırlarını da belirlemiştir. Öncelikle bilgi edinme hakkı, Anayasa tarafından bireye tanınan temel bir insan hakkıdır. Bu sebeple, Anayasa m. 13'te²³ düzenlenen temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması hükmüne tabidir. Ayrıca BEHK'de bilgi edinme hakkının istisnaları tek tek sayılmıştır. BEHK'ya göre, “yargı denetimi dışında kalan işlemler (m.15)”, “devlet sırrına ilişkin bilgi veya belgeler (m. 16)”, “ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi veya belgeler (m. 17)”, “istihbarata ilişkin bilgi veya belgeler (m. 18)”, “idari soruşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler (m. 19)”, “adli soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler (m. 20)”, “özel hayatın gizliliği kapsamındaki bilgi veya belgeler (m. 21)”, “haberleşmenin gizliliği kapsamındaki bilgi veya belgeler (m. 22)”, “ticari sır niteliğindeki bilgi veya belgeler (m. 23)”, “fikir ve sanat eserlerine ilişkin başvurular (m. 24)”, “kurum içi düzenlemeler hakkındaki bilgi veya belgeler (m. 25)”, “kurum içi görüş, bilgi notu ve tavsiye niteliğindeki bilgi veya belgeler (mad. 26)”, “tavsiye ve mütalaa talepleri (m. 27)” bilgi edinme hakkının istisnalarını oluşturmaktadır.

BEHK'de bilgi edinme hakkı ile ilgili istisnaların sayısının fazla olması eleştirilmektedir. Kanun'da çok sayıda istisnaya yer verilmesi sebebiyle istisnaların adeta esas kuralların önüne geçtiği ve kamu kurum veya kuruluşlarından talep edilen bilgi veya belgelerin Kanun'da sayılan istisnalardan birinin kapsamına dahil edilerek bilgi edinme talebinin reddedilme olasılığının oldukça yüksek olduğu ileri sürülmüştür²⁴. Aynı şekilde doktrinde²⁵, -istisnaların çok olmasının Kanun'un amacına aykırılık oluşturacağı gerekçesiyle eleştirilerek kanun koyucunun istisnalar konusunda cimri davranması gerektiği ifade edilmiştir.

Çalışmamızın konusu bakımından bilgi edinme hakkının istisnası teşkil eden haller tek tek ele alınmamıştır. Çalışmamız kapsamında anılan istisnalardan, özel hayatın gizliliğinden ne anlaşılması gerektiği, özel hayata nelerin dahil olduğu ve tapu sicilinin açıklığı ilkesinin sınırlı olmasına ilişkin TMK m. 1020/II hükmünün BEHK ile ilişkisine açıklık getirilmeye çalışılmıştır.

²³ Anayasa m. 13 hükmüne göre, “*Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.*”

²⁴ Haşmet Sırrı Akşener, “*Bilgi Edinme Hakkı Kanunu Üzerine Bir İnceleme*” (İstanbul, Legal Hukuk Dergisi, C.2, S. 13, 2004), 39.

²⁵ İyimaya, s. 44.

2. Özel Hayatın Gizliliği

Hukuki anlamda kişi, haklara ve borçlara sahip olan varlıkları ifade etmektedir²⁶. TMK kişileri, gerçek kişiler ve tüzel kişiler olmak üzere iki gruba ayırmaktadır. Kişilik ise, kişi olmak sebebiyle sahip olunan değerlerin tümü üzerindeki haktır²⁷. Kişilik değerlerinin neler olduğu TMK’da sınırlı sayı ilkesiyle belirlenmemiştir. Kanun koyucunun genel yaklaşımı ad dışında (TMK m. 26) diğer kişilik değerlerinin korunmasına yönelik çerçeve hüküm (TMK m. 23 ve m. 24) getirmek şeklindedir. Kanun koyucu, kişilik değerlerinin korunmasına ilişkin sadece çerçeve bir hükme yer vermiş; hükümde kişilik haklarının nelerden oluştuğu sayma suretiyle belirlenmemiştir. Bu şekilde kanun koyucu, teknolojik gelişmelerle birlikte yeni kişilik değerlerin ortaya çıkabileceği hususunu göz ardı etmemiştir²⁸. Kişilerin adı, şerefi, saygınlığı, resmi, sesi, hayatı, sağlık ve vücut tamlığı, faaliyet ve yaşamını düzenleme özgürlüğü, sırları ve özel hayatı kişilik hakkının konusunu oluşturan değerler arasında sayılmaktadır.

Bir kimsenin özel hayatının sınırlarının ne olduğunun belirlenmesi oldukça güçtür. Bu sebeple özel hayatın²⁹ tanımını yapmak zordur. Doktrinde³⁰ bir kimsenin hayat alanı genellikle ortak hayat alanı, özel hayat

²⁶ Bülent Köprülü, Medeni Hukuk-Genel Prensipler- Kişinin Hukuku (İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1984), 262; Kemal Oğuzman, Özer Seliçi ve Saibe Oktay Özdemir, Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler) (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2019), 2; Jale Akipek, Turgut Akıntürk ve Derya Ateş Karaman, Türk Medeni Hukuku- Başlangıç Hükümleri- Kişiler Hukuku (İstanbul: Beta Yayınevi, C. I, 2012), 229; Abdülkadir Arpacı, Kişiler Hukuku -Gerçek Kişiler (İstanbul: Beta Yayınevi, 2000), 1.

²⁷ Serap Helvacı, Gerçek Kişiler (İstanbul: Legal Yayıncılık, 2016), 101; H. Cahit Oğuzoğlu, Medeni Hukuk- Şahsın Hukuku (Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, C. I, 1963), 285 vd.; Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, Türk Medeni Hukuku- Şahsın Hukuku (İstanbul: Nurgök Matbaası, C. I, 1963), 100 vd.; Arpacı, s. 2; Akipek, Akıntürk ve Ateş Karaman, s.233; Rona Serozan, Medeni Hukuk- Kişiler Hukuku (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2013), 453; Ergun Özsunay, Gerçek Kişilerin Hukuki Durumu (İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1979), 97 vd.

²⁸ Özsunay, s. 97,98; Akipek, Akıntürk ve Ateş Karaman, s. 345,346; Oğuzman, Seliçi ve Oktay Özdemir, Kişiler, s. 174; Serozan, s. 453,454.

²⁹ Özel hayat kavramıyla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Ersan Şen, Devlet ve Kitle İletişim Araçları Karşısında Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması (İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları, 1996), 5 vd.

³⁰ Ahmet Danışman, Ceza Hukuku Açısından Özel Hayatın Korunması (Konya: Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1991), 8; Arpacı, s. 141; Helvacı, s.120; Özsunay, s. 126; Köprülü, s. 283 vd.; Funda Çelebi, “*Kişilik Haklarından, Kişinin Özel*

alanı ve gizli hayat alanı olmak üzere üçe ayrılarak incelenmektedir. Bunlardan birincisi, kişinin herkese açık olan, başkaları tarafından bilinmesinde sakınca olmayan hususları içeren ortak hayat alanı veya diğer adıyla kamuya açık hayat alanıdır³¹. Ancak bu durumdan ortak hayat alanı içindeki her şeyin yayımlanabileceği anlamı çıkarılmamalıdır³². İkincisi ise, kişinin herkesçe bilinmesini istemediği yalnızca sıkı bağlarla bağlı olduğu ailesi, arkadaşları ve yakınları ile paylaşmak istediği olaylardan oluşan özel hayat alanıdır³³. Üçüncü ise, kişinin yalnızca güven duyduğu kişilerle üçüncü kişilere duyurulmamak şartıyla paylaştığı ve üçüncü kişiler tarafından bilinmesini, herhangi bir şekilde öğrenilmesini istemediği sırların oluşturduğu gizli hayat alanıdır³⁴.

Kişinin özel hayat alanı ve gizli hayat alanı TMK m. 23 ve m. 24 kapsamında mutlak koruma altındadır. Ayrıca, Anayasa m. 20/I'e göre, "Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz."

Bir kimsenin özel hayatının korunması gerektiği ifade edilse de kanun koyucu özel hayatın sağladığı korumadan kişinin hangi değerlerinin yararlanacağını açıkça düzenlememiştir. Özel hayat, nedensiz ve açık rıza olmaksızın kişinin adı, yaşı, adresi, ailevi durumu, malvarlığı, sağlığı, günlük yaşamına ilişkin alışkanlıkları, boş zamanlarında neler yaptığı ve duygusal yaşamına ilişkin gizliliklerini koruma altına alır³⁵.

Malvarlığı değerleri ve bunlara ilişkin bilgilerin özel hayatın gizliliği kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususu doktrininde netliğe kavuşturulmuş bir durum değildir. Ancak doktrin³⁶ ve yargı

Yaşamının ve Gizliliklerinin İhlali ve Korunması" (Kocaeli, Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.1, 1997), 273; Zahit İmre, "Şahsiyet Haklarından Şahsın Özel Hayatının ve Gizliliklerinin Korunmasına İlişkin Meseleler", (İstanbul, İÜHF, C.39, S.1-4, 1974), 148.

³¹ Köprülü s. 283; Özsunay, s. 126; Çelebi, s. 273,274; Danışman, s. 8; İmre, s. 149; Helvacı, s. 121; Arpacı, s.141.

³² Danışman, s. 8; Helvacı, s. 121.

³³ Köprülü, s.283,284; Özsunay, s.127; İmre, s. 149; Çelebi, s. 274,275; Danışman, s.8; Helvacı, s. 121; Arpacı, s.141.

³⁴ Köprülü, s.284; İmre, s. 149; Özsunay, s.127,128; Çelebi, s. 275,276; Danışman, s.8; Helvacı, s. 121; Arpacı, s.141.

³⁵ İbrahim Ö. Kaboğlu, *Özgürlükler Hukuku- İnsan Haklarının Hukuksal Yapısı* (İstanbul: İmge Kitabevi, 2002), 292; Çelebi, s. 275.

³⁶ Kaboğlu, s.292; Çelebi, s. 275, Veysel Başpınar, "Elektronik Tapu Sicili Düzenlenirken, Tapu Sicilinin Aleniyeti ve Diğer Alanlarla İlgili Alınması Gereken

kararlarında³⁷ ağırlıklı olarak malvarlığının kişinin özel hayatının bir parçası olduğu ve özel hayatın gizliliğine ilişkin korumadan yararlanması gerektiği görüşü kabul edilmektedir. Bu itibarla malvarlığını oluşturan değerlerin bir çeşidini oluşturan taşınmazlar ve tapu sicilinde bu taşınmazların üzerinde kayıtlı olan hak ve yüklerle birlikte yer alan kişiye ilişkin özel bilgiler özel hayatın bir parçası kabul edilmelidir.

C. Tapu Sicilinin Açıklığı İlkesinin Sınırlı Olmasının Bilgi Edinme Hakkı Kanunu m. 5/II İle Yürürlükten Kalkıp Kalkmadığının Değerlendirilmesi

BEHK m. 5/II'de, “*Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmayacağı*” ifade edilmektedir. BEHK m. 5/II uyarınca, BEHK’de yer alan hükümlerle TMK m. 1020/II hükmünün arasındaki ilişki ve buna bağlı olarak TMK m. 1020/II hükmünün zımnen yürürlükten kalkıp kalkmadığı hususu değerlendirilmelidir. Söz konusu değerlendirme yapılırken öncelikle konuya ilişkin doktrinde yer alan görüşlerin incelenmesi gerekmektedir. Konuya ilişkin doktrinde görüş birliği bulunmamaktadır.

Doktrindeki görüş ayrılığının temelinde bir kimsenin malvarlığının parçası olan taşınmazlarının ve bunlar üzerindeki hak ve yüklerin kişinin özel hayatın gizliliğinin kapsamına dahil olup olmadığı noktasında toplanmaktadır. BEHK m. 5/I hükmüne göre, bilgi verme yükümlülüğü bulunan “*kurum ve kuruluşlar, bu Kanun’da yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeleri başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.*” BEHK’nın “*Bilgi Edinme Hakkının Sınırları*” başlıklı dördüncü bölümünde ise, bilgi edinme hakkının sınırları düzenlenmektedir. Bu kapsamda bilgi edinme hakkının

Tedbirler”, (Ankara, AÜHFD, C.57, S.3, 2008), 116,117; Danişman, s. 11 vd.; Şen, s.36 vd.; Şengül, s. 125,126.

³⁷ “*Anayasa’nın 15. maddesinin birinci fıkrası hükmü gereğince, özel hayatın gizliliğine dokunulamaz. Bu hüküm, maddenin gerekçesinde de belirtildiği gibi, özel hayatın dokunulmazlığı ilkesi, bir kişinin bedeninin tamamlılığına dokunmama, var olan özgürlüğünü engellememe kuralı yanında, o kişinin maddece ve madde dışı alanda sürüp gitmesi demek olan özel hayat ile aile hayatının dokunulmazlığını anlatır. Kişinin mal durumu da özel hayatındandır. Bunun da gizliliğine dokunulmamak gerekir.*” AMK., E. 1963/336, K. 1967/29, T. 26-27.09.1967, (<https://www.anayasa.gov.tr/> ; ET. 05.11.2021).

istisnalarından biri BEHK m. 21’de ifade edilen özel hayatın gizliliğidir. Özel hayatın gizliliğine ilişkin bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkının istisnasını oluşturmaktadır. Nitekim BEHK m. 21’e göre, “*Kişinin izin verdiği hâller saklı kalmak üzere, özel hayatın gizliliği kapsamında, açıklanması hâlinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, meslekî ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır. Kamu yararının gerektirdiği hâllerde, kişisel bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluşlar tarafından, ilgili kişiye en az yedi gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla açıklanabilir*”.

1. Doktrindeki Görüşler

Doktrinde yer alan bir görüşe göre³⁸, bir kimsenin malvarlığı değerleri dolayısıyla taşınmazları ve bunlar üzerindeki hakları da özel hayatın gizliliği kapsamının içerisinde sayılmaktadır. Bir kimse, kişilik hakkı değerleri içerisinde yer alan özel hayatının içeriğinin herkes tarafından öğrenilmesini istemeyebilir. Ancak, özel hayatın içeriğinin öğrenilmesinde kişilik hakkı zedelenen kimsenin rızası, daha üstün nitelikte özel veya kamusal yarar ya da kanunun verdiği yetkinin kullanılması şeklinde hukuka aykırılığı kaldıran hallerden birinin bulunması durumunda kişilik hakkı ihlalden söz edilemez. (TBK m.24/II, TBK m.63) Bu sebeple TMK m. 1020/II hükmü, TMK m. 24/II ve TBK m. 63 hükümlerinin istisnasını oluşturmaktadır. Bir diğer ifadeyle, TMK m. 1020/II’de düzenlenen sadece ilgisini inanılır kılan bir kimsenin tapu sicilini inceleyebilmesi veya tapu sicilindeki bir kayıttan örnek alması, kanunun verdiği yetki sınırları içerisinde kalan bir inceleme ve öğrenme hakkı olduğu için kişilik hakkı ihlali oluşturmaz. Ayrıca bir kimseye ait tapu sicil bilgileri de BEHK’de düzenlenen bilgi edinme hakkının sınırlarından biri olan özel hayatın gizliliği içerisinde değerlendirildiğinden, BEHK ile TMK m. 1020/II hükmü yürürlükten kalkmamaktadır. Böylelikle bir kimse sicildeki hak sahibinin rızasıyla ya da ilgisini inanılır kılma koşulunu gerçekleştirdiği takdirde ve ilgisinin sınırları ölçüsünde bir başkasına ait tapu sicil bilgilerini inceleyebilir veya tapu sicilinden örnek alabilir. Ancak doktrinde Şengül, BEHK ile ilgisini inanılır kılma koşulunu arayan TMK m. 1020/II hükmünün yürürlükten kalkmadığını savunmakla birlikte, söz konusu düzenlemenin tapu

³⁸ Şengül, s.120 vd ; Oktay Özdemir, s.518 vd.

sicilinin amacı, aynı hakların niteliği ve özellikle TMK m. 1020/III hükmünün varlığı nedeniyle tekrar değerlendirilmesi kanaatindedir³⁹.

Diğer bir görüşe göre⁴⁰, tapu siciline kayıtlı bilgiler BEHK dördüncü bölümde düzenlenen istisnaların kapsamına girmemektedir. BEHK'ye göre, Türk vatandaşı olan gerçek kişiler ile Türkiye'de tescil edilmiş tüzel kişiler, ilgilerini inanılır kılmalarına gerek olmaksızın, bilgi verme yükümlülüğü olan kurum ve kuruluşlardan bünyelerinde bulunan istedikleri bilgi veya belgeye ulaşma hakkına sahiptir. Tapu sicili sistemi de Devlet nezdinde tutulan bir sicil olması sebebiyle, TMK m. 1020/II hükmünün Türk gerçek ve tüzel kişileri açısından uygulanma olanağı kalmamıştır. Ancak, yine BEHK m. 4'ün ikinci ve üçüncü fıkraları gereğince Türkiye'de ikamet eden veya faaliyette bulunan yabancı gerçek veya tüzel kişilerin bilgi edinme hakkından faydalanabilmesi için ilgililik ve karşılıklılık olmak üzere iki şartın varlığı aranmaktadır. Tapu sicilinin incelenbilmesi veya örnek alınabilmesi için ilginin inanılır kılınması koşulunu içeren TMK m. 1020/II hükmü, BEHK m. 4'ün ikinci ve üçüncü fıkraları gereğince yalnızca yabancı gerçek ve tüzel kişiler bakımından uygulanabilir niteliktedir. Bu durumda BEHK gereğince TMK m.1020/II hükmü kısmen yürürlükten kalkmıştır.

³⁹ Şengül, s. 126 vd.; Doktrinde *Oktay Özdemir* de sadece ilgisini inanılır kılan kişilerin tapu sicilinin ilgili sayfasını görebileceğine ve bundan örnek alınmasını isteyebileceğine ilişkin TMK m. 1020/II düzenlemesi (sınırlı aleniyet ilkesi) karşısında kanun koyucunun, aynı hak sahibinin malvarlıksal menfaatini üstün tutarak buna ilişkin bilgilerin öğrenilmesini sınırladığını, düzenlemenin bu haliyle kişilik hakkı kavramı ve özel hayatın korunmasıyla alakalı olduğunu ifade etmektedir. Ancak *Oktay-Özdemir*, TMK m. 1020/II düzenlemesini, eşya hukukunun temel prensipleri ve tapu sicilinin aleniyet fonksiyonu ile bağdaşmadığını ileri sürerek eleştirmektedir (Oktay Özdemir, s. 524). Yazara göre olması gereken, ilgi veya menfaat ispatı aranmaksızın taşınmaz üzerindeki sadece aynı hakka ilişkin bilgilerin herkese açık olması; buna karşılık aynı hak dışındaki bilgilere ve kayıtlara ise (örneğin edinme sebebi, sözleşmenin taraflarına veya bedeline ilişkin bilgiler, ipotek konusu borç ve miktarı hakkında bilgiler gibi) ilgisini ispat eden kişilerin erişebilmesidir. Bu durum karşısında yazar, sadece aynı hakka ilişkin bilgilerin BEHK m. 21'deki özel hayatın gizliliği kavramının içerisine dahil olmayacağı yorumu yapılarak TMK m. 1020/II hükmünün yürürlükten kalktığı sonucuna varılabileceğini; ancak bu konuda kanun koyucunun açık düzenlemesine ihtiyaç olduğunu belirtmektedir (Oktay Özdemir, s. 527 ve 528).

⁴⁰ Rona Aybay, "*Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, MK 1020/II'yi Yürürlükten Kaldırdı mı?*", (Ankara, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.53, 2004), 216-220.

2. Değerlendirmemiz

BEHK'ye göre kendisiyle ilgili olsun olmasın bilgi veya belgelere ulaşım hakkı kural olarak herkese tanınmıştır. Ancak başvuru sahibinin başkasına ait bir bilgi veya belgelerle ilişkisini kanıtlamadan bu denli ulaşımının önünün açılmasının isabetli olup olmadığı dikkate alınmalıdır. Kanaatimizce herhangi bir sınırlama olmaksızın herkesin başkasıyla ilgili bir bilgi veya belgelere ulaşımı özel hayatın gizliliğini ihlal edebilir. Oysaki kişilerin özel hayatı başta olmak üzere başkaca temel hak ve özgürlükleri Anayasa ile koruma altına alınmıştır. Ayrıca BEHK'nin ortaya çıkış süreci ve hizmet ettiği amaç göz önünde tutulduğunda bilgi edinme hakkı, yönetimde açıklığı sağlayan, devletin işlemlerinin ve faaliyetlerinin denetimini kolaylaştıran, hakkın kullanılmasıyla kusurlu eylem ve işlemlerin engellenmesi amaçlanan ve devletin demokratik karakterinin gerçekleştirilmesini sağlayan önemli araçlardan biridir⁴¹. Ancak Kanun'un genel gerekçesi ve çıkış süreci dikkate alındığında bilgi edinme hakkı adı altında başka kişilerin özel ve gizli hayat alanlarının ihlal edilmesi söz konusu olmamalıdır. Nitekim kanun koyucunun BEHK'yi hazırlarken fazlaca istisnaya yer vermesi de bilgi edinme hakkı adı altında hak ihlallerini engellemek içindir.

Kanaatimizce BEHK ile tapu sicilindeki açıklığın sınırlı olmasına ilişkin TMK m. 1020/II hükmünün yürürlükten kalkıp kalmadığı hususuna açıklık getirmek için öncelikle düzenlemeler arasındaki genel-özel ve önceki-sonraki hüküm ilişkisinin tespit edilmesi gerekmektedir. Buna göre, aynı anda yürürlükte bulunan iki farklı kanunda somut olaya uygulanacak ve farklı çözümler getiren iki hükmün varlığı halinde bir çatışmadan bahsedilir. Bir kanun yürürlükteyken aynı konuyu düzenleyen başka bir kanun yürürlüğe girmişse ve bu iki kanunun her ikisi genel kanun veya her ikisi de özel kanunsa sonraki kanun önceki kanunu bertaraf eder⁴². Ancak aynı konuyu düzenleyen kanunlardan biri genel diğeri özel kanun niteliğindeyse uyuşmazlığın çözümünde farklı bir çözüm yolu bulunmalıdır. Eğer aynı konuyu düzenleyen kanunlardan genel kanun önce, özel kanun sonra yürürlüğe girmişse uyuşmazlığın çözümünde özel kanun uygulanır⁴³. Buna karşılık, özel kanun önce, genel kanun sonra yürürlüğe girmişse uyuşmazlığın çözümünde hangi

⁴¹ Koçak, s. 121.

⁴² M. Kemal Oğuzman ve Nami Barlas, Medeni Hukuk (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019), 87; Seyfullah Edis, Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri (Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1989), 181.

⁴³ Oğuzman ve Barlas, s. 87; Edis, s. 181, 182.

kanunun hükümlerinin uygulanacağını belirlemek oldukça güçtür. Böyle bir durumda çatışma, kanunun hazırlık çalışmaları ve amacı başta olmak üzere tüm yorum araçlarına başvurularak yapılacak yorum sonucunda, kanun koyucunun iradesinin saptanmasıyla çözülecektir⁴⁴.

Bu kapsamda çalışma konumuz açısından BEHK genel nitelikli hükümler içerirken, başkasına ait tapu sicil bilgilerini inceleme veya örnek almak için ilginin inanılır kılınması koşulunu arayan TMK m. 1020/II özel nitelikte bir hükümdür. Ayrıca TMK, BEHK'ya göre eski tarihli bir kanundur. Bu durumda ilk bakışta, başkasına ait tapu sicilinden bilgi veya belge almaya ilişkin önceki tarihli özel hüküm ile sonraki tarihli genel hükümler arasında bir çatışma olduğu akla gelebilir. Ancak BEHK'nin ortaya çıkış süreci ve amacı incelendiğinde, bilgi edinme hakkının asıl amacının, yönetimde şeffaflığın sağlanmasına yönelik olarak bireylere idari işleyişe katılma imkânı tanıma ve idarenin işlemleri ile eylemleri hakkında bireyin bilgi almasını sağlamaktan ibaret olduğu görülmektedir. BEHK'nin amacı dikkate alındığında, kanun koyucunun amacının sonraki genel hükümler ile önceki özel düzenlemeyi bertaraf etmek olmadığı açıktır. Çünkü bilgi edinme hakkının amacı kamu menfaatinin sağlanmasıdır. Başkasına ait tapu sicil bilgilerine ilişkin kaydın ilgisine verilmesinde de kamu menfaati vardır. Örneğin, ekonomik değeri olan bir işlemde alıcı tarafın araştırma yapması ve alınacak taşınmazın ekonomik değerini düşüren, kullanımını kısıtlayan bir hakla kayıtlı olup olmadığını öğrenebilmesi gerekir. Kanaatimizce BEHK'de yer alan düzenlemeler ile TMK m. 1020/II hükmü çatışmamakta, aksine her iki düzenleme kamu menfaatinin sağlama noktasında ortak bir amaca hizmet etmektedir. Bu şekliyle, BEHK'de yer alan hükümlerin TMK m. 1020/II de yer alan hükmü yürürlükten kaldırmadığı; kamu menfaatinin sağlanması noktasında birbirlerini tamamladığı düşünülmektedir.

Diğer taraftan BEHK'nin TMK m. 1020/II hükmünü yürürlükten kaldırıp kaldırmadığı hususuna açıklık getirmek için içerisinde taşınmazların da olduğu malvarlığı değerlerinin bir kimsenin özel hayatının bir parçası olup olmadığının da izahı gerekmektedir. Kanaatimizce, bir kimseye ait malvarlığı değerleri kişinin özel hayatının bir parçasıdır. Bu sebeple tapu kütüğüne kayıtlı taşınmazlar ve bu taşınmazlarla ilgili bilgiler kişinin özel hayatının bir parçası olduğundan özel hayatın gizliliğine ilişkin korumadan yararlanır. BEHK'ye göre kural, her belgenin veya bilginin herkese açık olmasıdır. Bu

⁴⁴ Oğuzman ve Barlas, s. 88; Edis, s. 182, 183.

kuralın istisnası özel hayatın gizliliğine ilişkin bilgiler veya belgelerdir (BEHK m. 21). Bu istisna hükme göre, bir kimsenin taşınmazına ait tapu sicil bilgileri özel hayatın gizliliği kavramına dahil bilgi veya belgelerden sayıldığından herkese kapalıdır. Söz konusu istisna hükmün istisnası ise TMK m. 1020/II'dir. Böylece, taşınmaza ilişkin tapu sicil bilgileri özel hayatın gizliliği kapsamında sayılsa dahi ilgisini inanılır kılan bir kimse bir başkasına ait tapu sicil bilgilerini öğrenebilir. Bu sebeple kanaatimizce BEHK ile TMK m.1020/II hükmünün yürürlükten kalkmadığı düşünülmektedir. Bir diğer deyişle, bir kimse başkasına ait tapu sicil bilgilerine ulaşmak istiyorsa ya üçüncü kişinin rızası olmalı ya da istenilen bilgilere ilişkin TMK m. 1020/II' de ifade edilen ilgisini inanılır kılma şartını gerçekleştirmelidir. Nitekim, Bilgi Edinme ve Denetleme Kurulu'nun üçüncü kişilerin bilgi edinme hakkı çerçevesinde tapu sicil bilgilerini talep ettiği başvurularda tapu sicil bilgilerinin özel hayatın gizliliği kapsamına girdiği bu sebeple de söz konusu bilgilerin ya tapudaki hak sahibi kişinin rızasıyla ya da TMK m. 1020/II gereğince ilgisini inanılır kılması koşuluyla verilebileceği yönünde kararları mevcuttur⁴⁵.

III. SONUÇ

Tapu sicili sistemine hâkim olan ilkelerden biri tapu sicilinin açıklığı ilkesidir. Taşınmazlarda aleniyet tapu siciline yapılan tescille gerçekleştirilir. Tapu sicili ile taşınmazlar üzerindeki hakların üçüncü kişilerce görülmesi ve bilinmesi ihtiyacı karşılanır. Bu kapsamda, tapu sicilinin açıklığı ilkesi, tapu sicili sisteminin kuruluş amacının tabi bir sonucudur ve aleniyet ilkesinin işlevini yerine getirebilmesi için tapu sicilinin herkese açık olması gerekmektedir. Ancak, tapu sicilinin açıklığı ilkesi sınırsız değildir. Tapu sicilinin açıklığı ilkesinin sınırı TMK m. 1020/II hükmünde "*İlgisini inanılır kılan herkes, tapu kütüğündeki ilgili sayfanın ve belgelerin tapu memuru önünde kendisine gösterilmesini veya bunların örneklerinin verilmesini isteyebilir.*" şeklinde ifade edilmiştir. Aynı şekilde, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü B021TKG010000-073/-1556 sayılı genelgesinde istisnalardan bahsedilmekle birlikte genel olarak herkesin tapu sicilini inceleyemeyeceği, tapu sicilinin incelenbilmesi veya sicilden örnek alınabilmesi için TMK m. 1020/II' de ifade edilen ilginin ispat edilmesi gerektiği hususu düzenlenmiştir.

⁴⁵ Kararlar için bkz. BEDK,01.11.2004 tarihli ve 2004/58 sayılı kararı; BEDK 10.09.2004 tarihli ve 2004/66 sayılı kararı; BEDK 31.08.2004 tarihli ve 2004/55 sayılı kararı (<https://www.bilgiedinmehakki.org/> , ET:20.10.2021).

4982 sayılı BEHK ile bilgi edinme hakkı düzenlenmiştir. Bilgi edinme hakkı, idarenin elinde tuttuğu bilgi veya belgeler hakkında bireyin bilgi almasına, belgeleri elde etmesine yönelik temel bir insan hakkı olarak tanımlanmaktadır.

BEHK'ye göre, Türk vatandaşı olan gerçek kişiler ile Türkiye'de tescil edilmiş tüzel kişilerin bilgi verme yükümlülüğü olan kurum ve kuruluşlardan ilgisini inanılır kılmasına gerek olmaksızın kurum nezdinde bulunan istediği bilgi veya belgelere ulaşabilme hakkı vardır. Kanun'a göre yalnızca Türkiye'de ikamet eden veya Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı gerçek veya tüzel kişilerin bilgi edinme hakkından faydalanabilmesi için ilgililik ve karşılıklılık olmak üzere iki şartın varlığı aranmaktadır. Ancak, bilgi edinme hakkı sınırsız değildir. Kanun koyucu BEHK'de bilgi edinme hakkının istisnalarını düzenlemiştir. Bu istisnalardan biri, özel hayatın gizliliği kapsamına giren bilgi veya belgelerdir. BEHK m. 21/I'e göre, *"Kişinin izin verdiği hâller saklı kalmak üzere, özel hayatın gizliliği kapsamında, açıklanması hâlinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, meslekî ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır."*

BEHK'ye Türk vatandaşı olan gerçek kişiler ile Türkiye'de tescil edilmiş tüzel kişiler bilgi verme yükümlülüğü olan kurum ve kuruluşlardan ilgisini inanılır kılmasına gerek olmaksızın kurum nezdinde bulunan istediği bilgi veya belgelere ulaşabilir. Buna karşın, TMK m. 1020/II hükmünde tapu sicilini incelemek isteyen veya örnek almak isteyen kişinin ilgisini inanılır kılması düzenlenmiştir. TMK m. 1020/II hükmünde aranan ilginin inanılır kılınması şartı dışında kanun koyucu, BEHK'nin aksine vatandaş veya yabancı ayrımı yapmamıştır. Kişi kendisiyle ilgili tapu sicil bilgileri hakkında bilgi almak isterse bilgi edinme hakkı ve TMK m. 1020/II hükmünün birbirini tamamladığı söylenebilir; de; aynı kişinin bir başkasına ait tapu sicil bilgileri hakkında bilgi almak istediği durumda BEHK'de yer alan hükümlerle TMK m. 1020/II hükmü arasında bir çatışmanın varlığından söz edilebilir.

Kanaatimizce, bir kimseye ait malvarlığı değerleri ve bunlara ilişkin bilgiler kişinin özel hayatının bir parçasını oluşturur ve özel hayatın gizliliğine ilişkinden korumadan yararlanır. Malvarlığının bir çeşidi olan tapu kütüğüne kayıtlı taşınmazlar ve bu taşınmazlarla ilgili bilgiler kişinin özel hayatının bir parçasıdır. Özel hayatın gizliliğine ilişkin bilgi veya belgeler bilgi edinme hakkının kapsamı dışında kaldığından, bir kimse başkasına ait tapu sicil bilgilerine ulaşmak istiyorsa ya üçüncü kişinin rızası olmalı ya da istenilen

bilgilere ilişkin TMK m. 1020/II' de ifade edilen ilgisini inanılır kılma şartını gerçekleştirmelidir. Aynı şekilde, Bilgi Edinme ve Denetleme Kurulu'nun başkasına ait tapu sicil bilgilerini talep eden üçüncü kişilerin başvurularını, tapu sicil bilgilerinin özel hayatın gizliliği kapsamına girdiği ve başvurusunun ilgisini inanılır kılmadığı gerekçesiyle reddettiği kararları mevcuttur.

Bilgi edinme hakkına ilişkin düzenlemeleri içeren BEHK genel mahiyette hükümler içerirken, başkasına ait tapu sicil bilgilerini inceleme veya örnek alma için ilginin inanılır kılınması koşulunu arayan TMK m. 1020/II hükmü özel mahiyette bir hükümdür. Ayrıca Türk Medeni Kanunu, Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre eski tarihli bir kanundur. BEHK'nin ortaya çıkış süreci ve amacı incelendiğinde, bilgi edinme hakkının asıl amacının, yönetimde şeffaflığın sağlanmasına yönelik olarak bireylere idari işleyişe katılma imkânı tanıma ve idarenin işlemleri ve eylemleri hakkında bireyin bilgi almasını sağlamaya yönelik olduğu; asıl amacın bilgi edinme hakkı adı altında üçüncü kişilerin özel hayatlarının ihlal edilmesi olmadığı açıktır. Şöyle ki, kanun koyucu BEHK'yi hazırlarken bu tarz hak ihlallerinin önüne geçebilmek için istisnaları oldukça fazla düzenlemeyi tercih etmiştir. Bu durumda, kanun koyucunun amacının sonraki genel hükümler ile önceki özel hükmü bertaraf etmek olmadığı açıktır.

BEHK uyarınca kural olarak her bilgi veya belge herkese açıktır. Ancak BEHK m. 21'de düzenlenen özel hayatın gizliliğine ilişkin bilgi veya belgeler bilgi edinme hakkının istisnasını oluşturmaktadır. Hakkında bilgi alınacak kişinin rızası olmadığı sürece özel hayatın gizliliğine ilişkin bilgi veya belgeler herkese kapalıdır. Tapu kütüğüne kayıtlı taşınmazlar kişinin malvarlığı değerlerinden olup, kişinin özel hayatının bir parçasıdır. Bu sebeple kişinin taşınmazlarına ait bilgiler, özel hayatın gizliliği kavramının içerisinde kabul edilmelidir. Ancak TMK m. 1020/II hükmü, BEHK m. 21'deki istisnanın istisnası niteliğindedir. Bu itibarla, üçüncü kişi BEHK m. 21 uyarınca bir başkasına ait tapu sicil bilgilerini özel hayatın gizliliği gerekçesiyle öğrenemeyecekken, TMK m. 1020/II hükmü gereğince ilgisini inanılır kılmak koşuluyla söz konusu bilgileri öğrenebilir. Öte yandan hem bilgi edinme hakkı hem de TMK m. 1020/II hükmü kamu menfaatini sağlama amacı güttüğünden aralarında bir çatışma değil aksine ortak bir menfaati sağlama amacı söz konusudur. Bu sebeple başkasına ait tapu sicil sistemine ilişkin bilgi veya belgelere ulaşmak isteyen kişinin her durumda TMK m. 1020/II hükmü gereğince ilgisini inanılır kılması gerekir. Böylelikle BEHK, tapu sicilinin açıklığı ilkesinin sınırlı olmasına ilişkin TMK m. 1020/II hükmünü yürürlükten kaldırmadığı sonucuna varılmaktadır.

KAYNAKÇA^{46*}

- Akipek, Jale G. ve Akıntürk, Turgut. Eşya Hukuku. İstanbul: Beta Yayınevi, 2009.
- Akipek, Jale, Akıntürk, Turgut ve Ateş Karaman, Derya. Türk Medeni Hukuku- Başlangıç Hükümleri- Kişiler Hukuku. İstanbul: Beta Yayınevi, C. I, 2012.
- Akşener, Haşmet Sırrı. “*Bilgi Edinme Hakkı Kanunu Üzerine Bir İnceleme*”. İstanbul: Legal Hukuk Dergisi, C.2, S. 13, 2004, s.26-40.
- Antalya, O. Gökhan ve Topuz, Murat. Eşya Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, C. IV/I, 2019.
- Antalya, O. Gökhan: “*Eşya Hukukuna Hakim İlkelerden Aleniyet İlkesi*”. İstanbul: MÜHFD-HAD, Prof. Dr. Bülent Tahiroğlu'na Armağan, C.23, S.3, 2017, s.419-440.
- Arpacı, Abdülkadir. Kişiler Hukuku -Gerçek Kişiler. İstanbul: Beta Yayınevi, 2000.
- Ayan, Mehmet. Eşya Hukuku- Zilyetlik ve Tapu Sicili. Ankara: Seçkin Yayıncılık, C.I, 2016.
- Aybay, Rona. “*Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, MK 1020/II'yi Yürürlükten Kaldırdı mı?*”. Ankara: Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S.53, 2004, s.216-220.
- Aydemir, Muhammed Emin. Kamu Yönetiminde Açıklık ve Bilgi Edinme Hakkı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Azer, Can. Bilgi Edinme Hakkı. Ankara: Yetkin Yayınları, 2010.
- Başpınar, Veysel. “*Elektronik Tapu Sicili Düzenlenirken, Tapu Sicilinin Aleniyeti ve Diğer Alanlarla İlgili Alınması Gereken Tedbirler*”. Ankara: AÜHFD, C.57, S.3,2008, s.97-132.
- Çelebi, Funda. “*Kişilik Haklarından, Kişinin Özel Yaşamının ve Gizliliklerinin İhlali ve Korunması*”. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.1,1997, s.271-296.
- Danışman, Ahmet. Ceza Hukuku Açısından Özel Hayatın Korunması. Konya: Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1991.
- Döner, Ayhan. Şeffaf Devlette Bilgi Edinme Hakkı ve Sınırları. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010.
- Edis, Seyfullah. Medeni Hukuka Giriş ve Başlangıç Hükümleri. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1989.
- Erişgin, Nuri. “*Tapu Sicilinin Aleniliği İlkesi*”. Ankara: Ankara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 1989.

^{46*} Aynı yazarın birden fazla eserine ve aynı soyadı taşıyan farklı yazarlara yapılan atıfları ayırmak için belirlenen kısaltmalar, eserin sonunda parantez içinde verilmiştir.

- Ertaş, Şeref. Eşya Hukuku. İzmir: Barış Yayınevi, 2012.
- Esener, Turhan ve Güven, Kudret. Eşya Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları, 2012.
- Esmer, Galip. Mevzuatımızda Gayrimenkul Hükümleri ve Tapu Sicili. Ankara: Şark Matbaacılık, 1967.
- Gündüz, F. Ebru ve Yazıcıoğlu, İsmail. “*Bilgi Edinme Hakkı Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması*”. Anayasa Yargısı Dergisi, C. 38, S. 1, 2021, s.171-204.
- Gürsoy, Kemal T., Eren, Fikret ve Cansel, Erol. Türk Eşya Hukuku. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1978.
- Helvacı, Serap. Gerçek Kişiler. İstanbul: Legal Yayıncılık, 2016.
- İmre, Zahit. “*Şahsiyet Haklarından Şahsın Özel Hayatının ve Gizliliklerinin Korunmasına İlişkin Meseleler*”. İstanbul: İÜHFİM, C.39, S.1-4, 1974, s.147-168.
- İyimaya, Ahmet. “*Bilgi Edinme ve Verilere Ulaşma Özgürlüğü*”. Ankara: Ankara Barosu Dergisi, S.1, 2003, s.41-47.
- Kaboğlu, İbrahim Ö. Özgürlükler Hukuku- İnsan Haklarının Hukuksal Yapısı. İstanbul: İmge Kitabevi, 2002.
- Koçak, Süleyman Yaman. “*Kamu Yönetiminde Açıklık İçin Bilgi Edinme Hakkı*”. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.23, 2010, s.115-125.
- Köprülü, Bülent. Medeni Hukuk-Genel Prensipler- Kişinin Hukuku. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1984.
- Nomer, Haluk Nami ve Ergüne, Mehmet Serkan. Eşya Hukuku- Zilyetlik ve Tapu Sicili. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2014.
- Oğuzman, M. Kemal ve Barlas, Nami. Medeni Hukuk. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019.
- Oğuzman, M. Kemal, Seliçi, Özer ve Oktay Özdemir, Saibe. Eşya Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2017.
- Oğuzman, Kemal, Seliçi, Özer ve Oktay Özdemir, Saibe. Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler). İstanbul: Filiz Kitabevi, 2019. (Oğuzman, Seliçi ve Oktay Özdemir, Kişiler,)
- Oğuzoğlu, H. Cahit. Medeni Hukuk- Şahsın Hukuku. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, C. I,1963.
- Oktay Özdemir, Saibe. “*Kişilik Hakları ve Bilgi Alma Hakkı Çerçevesinde Tapu Sicilinin Aleniliği (Kamuya Açıklığı) İlkesi*”. Prof. Dr. Özer Seliçi’ye Armağan, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2006, s. 503-528.

- Özsunay, Ergun. Gerçek Kişilerin Hukuki Durumu. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1979.
- Saymen, Ferit Hakkı ve Elbir, Halid Kemal. Türk Eşya Hukuku Dersleri. İstanbul: Filiz Kitabevi 1963.
- Serozan, Rona. Medeni Hukuk- Kişiler Hukuku. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2013.
- Sirmen, A. Lale. Eşya Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.
- Şen, Ersan. Devlet ve Kitle İletişim Araçları Karşısında Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması. İstanbul: Kazancı Hukuk Yayınları, 1996.
- Şengül, Mehmet. Tapu Sicilinin Aleniyeti. Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.
- Tekinay, Selahattin Sulhi, Akman, Sermet, Burcuoğlu, Haluk ve Altop, Atilla. Eşya Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi, C.I, 1989.
- Ünal, Mehmet ve Başpınar Veysel. Şekli Eşya Hukuku. Ankara: Savaş Yayınevi, 2015.
- Velidedeoğlu, Hıfzı Veldet. Türk Medeni Hukuku- Şahsın Hukuk. İstanbul: Nurgök Matbaası, C. I, 1963.